

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вміння ефективно управляти ефективністю господарської діяльності підприємства є високо конкурентною перевагою в умовах сьогодення, адже ефективність для підприємства відіграє важливу роль в процесі досягнення успіху. Тому основна мета власників і менеджерів компаній повинна базуватися та орієнтуватися на постійний контроль рівня ефективності підприємства та націлена на його підвищення. Важливо також своєчасно та точно визначати основні фактори, що впливають на ефективність діяльності підприємства, на основі отриманої інформації формувати висновки та планувати подальший перебіг дій.

Управління ефективністю господарської діяльності являє собою систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень за всіма основними аспектами діяльності підприємства [1, с.335].

Науковці часто використовують поняття «економічний механізм» з метою виокремлення відповідних організаційних елементів економічного механізму та зазначають, що він сформований під впливом відповідних зовнішніх та внутрішніх і чинників діяльності промислового підприємства та відображає складну систему різних економічних відносин. На нашу думку, з якісного боку цей механізм □ визначальний фактор ефективності діяльності промислового підприємства, інструмент досягнення мети й виконання завдань, поставлених перед підприємством.

Сутність механізму забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства розкривають наступні його ознаки [2, с.100]:

- 1) елементні, згідно яких механізм є організуючою системою взаємозв'язків, що склались між відповідними структурними елементами промислового підприємства;
- 2) функціональні, якими визначається сукупність видів господарської діяльності, спрямована на досягнення окресленої мети та виконання поставлених завдань мети;
- 3) процесні, якими механізм характеризується в якості процесу підготовки й прийняття відповідних управлінських рішень.

На нашу думку, механізм управління ефективністю господарської діяльності підприємства □ це складова господарського механізму, система організаційних й економічних методів поєднання виробничих, організаційних й фінансово-економічних процесів, що відбуваються на усіх рівнях управління, сприяючи зростанню конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств та підвищенню ефективності їх діяльності загалом.

Під час управління ефективністю діяльності підприємства необхідно постійно аналізувати показники фінансово-господарської діяльності, визначати місце підприємства на ринку та шукати можливості для його подальшого розвитку з урахуванням усіх факторів впливу [3, с.115].

Фактори, що впливають на ефективність господарської діяльності підприємства, за видами ефективності наведені на рис. 1.

Залежно від напрямку дії всі фактори можна об'єднати у дві групи, а саме позитивні та негативні. Позитивними є такі фактори, вплив яких покращує результати діяльності підприємства, а негативними - навпаки [6, с.154].

Залежно від місця походження всі фактори можна класифікувати на внутрішні та зовнішні, де внутрішні фактори (внутрішнє середовище) залежать від діяльності підприємства, тобто саме підприємство їх генерує.

Рівень ефективності господарської діяльності підприємства також залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів.

Найважливішою передумовою створення цілісного та ефективного економічного механізму, адаптації підприємств до умов регульованого ринку є подальший розвиток комплексу теоретичних та методологічних питань у плануванні розвитку. У зв'язку з цим виникає необхідність уточнення напрямів дії та використання основних внутрішніх та зовнішніх факторів для підвищення ефективності господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Проблема визначення ефективності управління підприємством та пошуку шляхів її вдосконалення є складною. Адже будь-яке підприємство - це відкрита система, яка функціонує під впливом багатьох факторів. Таким чином, ряд факторів створюють певні можливості, своєчасне використання яких підвищить ефективність управління підприємством. Деякі фактори, навпаки, становлять загрозу існуванню підприємства. Мінімізація таких загроз є ключовою метою ефективного управління.

Поліпшити показники ефективності функціонування можливо за умови запровадження ефективного управління у всіх підрозділах і на всіх стадіях господарського процесу. Особливу увагу слід звернути на мотиваційний механізм залучення працівників до участі в управлінні ним, посилення стимулів для створення та впровадження інноваційних підходів.

Рис. 1. Фактори впливу на ефективність господарської діяльності підприємства [4; 5]

Під резервами підвищення ефективності господарської діяльності підприємства розуміють невикористані можливості збільшення випуску продукції в розрахунку на одиницю сукупних витрат завдяки більш раціональному використанню усіх видів ресурсів підприємства.

Серед основних напрямів підвищення ефективності господарської діяльності підприємства можна виділити три напрямки підвищення вище згаданих показників – організаційний, технологічний та ресурсний [7; 8].

Можна зробити висновок, що лише вміле використання всієї системи чинників може забезпечити достатні темпи зростання ефективності господарської діяльності підприємства. При цьому обов'язковість урахування зовнішніх чинників не є такою жорсткою, як чинників внутрішніх. Основною метою керівництва при цьому має стати орієнтація на підвищення рівня ефективності господарської діяльності, що може базуватися на зниженні трудомісткості та фондомісткості продукції, використанні інноваційних підходів до управління організацією, активізації інвестиційної діяльності та впровадження інвестиційних проектів тощо.

Список використаних джерел

1. Ковальчук І. В. Економіка підприємства : навч. посіб. К. : Знання, 2016. 697 с.
2. Куцик П.О., Гергега Г.Ф. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю торговельного підприємства. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. 2014. Вип. 45. С. 96–102.
3. Говорушко Т. А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : монографія. К. : Логос, 2013. 204 с.
4. Габор В. Економічна ефективність господарської діяльності підприємств в умовах ринкового механізму. Наука молода. №6. 2016. С. 12-23.
5. Калієва О.М., Разумова М.С., Дергунова М.І., Говорова М.С. Поняття економічної ефективності комерційної діяльності. Інноваційна економіка: матеріали Міжнар. науч. конф. (Казань, жовтень 2014 р). Казань: Бук, 2014. С. 99–103.
6. Братанич М. В., Полозова Т. В. Визначення сутності економічної ефективності та класифікація її видів. Економіка промисловості. 2020. № 4. С. 153–155.
7. Ілляшенко О. В. Механізми системи економічної безпеки підприємства: монографія. Х.: Мачулін, 2016. 504 с.
8. Маршук Л.М. Розробка організаційно-економічного механізму формування і використання ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. Інтелект XXI. 2017. № 6. С. 66-69.